

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LIV. Ч. 204. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 17-го жовтня 1946.

No. 204. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, October 17, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ в Нью-Йорку 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: в Нью-Йорку 4-1016

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОВНО М'ЯСА НА ТОРГІ — ПО ВИСОКІЙ ЦІНІ

Після знесення контролю на ціну м'яса, воно по-явилося в холодильних дрібних м'ясарів по ціні, починаючи від такої, яка була за часів контролю, аж дійшла до одного долара від фунта. З головного ринку на м'ясо, тобто з Шікаго, звідомляють, що гуртова ціна на живий товар підскочила за один день подекуди подвійно, а назагал нижче ніж подвійно. Торговці кажуть, що це лише хвилева спекуляція, поки різні не дістануть доволі худоби, а оскільки ціна впаде, із збільшенням ціни на м'ясо знід контролю уряду, лише 15% інших харчових продуктів підлягає дальшому контролю, а загалом 65% інших продуктів підлягає ще контролю ціни. У зв'язку зі знесенням контролю ціни над м'ясом замітне, що уряд дозволив на ввіз живої худоби з Мексики. Зі знесенням контролю м'яса зникає федеральний скарб на стільки, що заощадить \$380,000,000 на субсидіях, які діставали годівці худоби вчасі контролю, щоб могли продавати худобу по на-значеній урядом ціні.

Голова Краєвого Республіканського Комітету, Керол Ріс, висловив по радіо промову, а в ній ви-словив погляд, що президент Труман нарочно при-пізнив знесення контролю над продажом м'яса, щоб викликати негодування проти членів конгресу, які були противні його програми. Однак, на думку Ріса, це принесло шкоду населенню, а теж і викликало негодування проти Демократичної Партії, якої реч-ником являється президент.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ КОНТРОЛІ НАД ПЛАТНЯМИ.

Дорада рада Бюра Воєної Мобілізації й Рекон-версії одноголосно заявила за швидке знесення у-рядового контролю над підвищеною платні для робі-тників. Наголосив, що це рішення спонукає прези-дента Трумана проголосити знесення контролю платні вже в кількох днях. Американська Федерация Праці, яка відбуває тепер конвенцію в Шікагу, прийняла ре-золюцію, щоб уряд зніс цілковито контролю над ці-нами і над підвищеною платнею, а політиків над справу до наладнання між робітниками й підприємцями.

КРАЄВА СЕРІЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ ПЕРЕМОГОЮ КАРДИНАЛІВ.

Після сімох днів змагань дружин Ред Сакс з Бостону і Кардиналів із Сейнт Луїс у краєвій серії гри в битого мяча-бейсболу, — перемогли Кардина-ли в кінцевій грі, вигравши у семім змаганні чотири гри проти трьох. Кінцева гра відбулася в Сейнт Луїс.

ЛІБЕРАЛИ СТВОРИЛИ ПОЛІТИЧНУ ГРУПУ.

Філіп Морей, теперішній предсідник Конгресу Промислових Організацій — СІО — оприлюднив сформування окремої групи лібералів і прогресистів, яка буде старатися добути вплив на хід політичних подій в Злучених Державах. Народи в цій справі відбулися в готелі Персилвенія в Нью Йорку у ви-конанні рішення ініціативної наради в Шікагу зперед двох тижнів. У ньюйорських нарадах взяли участь такі передові люди, як Джек Крол, директор Комі-тету Політичної Акції з СІО; Генрі Моргентав, бу-вший секретар скарбу; Роберт Кенні, предсідник Кра-євої Гільди Адвокатів. Не сказано, чи були Г. Волес або сен. Клод Пепер, хоч саме в першій комунікації групи висловлено критику атомової програми Бару-ка, проти якої заявився Волес. Звісне лише, що не брав участі в нарадах Гаралд Ікес.

КОМІТЕТ АМЕРИКАНСЬКОЇ АКЦІЇ ВЖЕ ДАЄТЬСЯ ЧУТИ.

Створений перед тижнем комітет „Америк-ська Акція“ для ведення політичної праці подібної, до цієї, яку веде Комітет Політичної Акції з СІО, о-прилюднив уже свій погляд на деяких кандидатів на конгресменів. У першу чергу Американська Акція на-тавувала Віта Маркантонія, кандидата з 18 конгре-сової округи в Нью Йорку, як прихильника комуністів, а крім нього То де Лейсі з Вашингтону.

ДЕЛЕГАТИ НА „СЛОВ'ЯНСЬКИЙ КОНГРЕС“ ЗАРЕЄСТРУВАЛИСЯ.

Два учасники Третього Конгресу Американських Словян зареєструвалися в департаменті стейту як агенти чужинних держав, згідно з вимогами закону і згідно з повідомленням, яке дістали всі чужинні де-легати на цей конгрес негайно після свого приїзду. Зареєструвалися делегати з Болгарії, а це Цола Дра-гейчева і Гвічко Белеф. Не хотіли зареєструватися як агенти делегати Советської Росії і Советської України, як це оприлюднює департамент справед-ливості і тому вони виїхали домі, відкликані їхніми урядами.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатися з оголошених значенних нагод для за-різку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Джексон домагається дальших судів над нацистами в окремих окупаційних зонах

Член Найвищого Суду в Вашингтоні, Роберт Г. Джексон, який брав участь у ниренбер-зькій процесі як головний прокуратор в імені Злучених Держав, домагається поставлення під суд ще інших воєнних злочинців, як промисловців, політиків, дипломатів, військових і поліційних офіцерів. Однак з огляду на кошти, Джексон радить, щоб таких людей судили окремі суди в кожній окупаційній полісі в Німеччині. Злучені Держави не мають ніякого законного ні морального обов'язку переводити ще додаткові суди, які впливають на інші оку-паційні влади ставити злочинців під суд — твердить Джексон у листі до президента Трума-на, який оприлюднено у Вашингтоні безпосередньо перед езекуцією над засудженими нацис-тами в Нирнбергу. Джексон саме зрезигнував із свого становища головного прокуратора Міжнародного Воєного Трибуналу у Нирнбергу.

ПЕРЕПРОШУЮТЬ СОВЕТСЬКОГО АМБАСАДОРА.

Департамент стейту повідомив советського амбасадора, що з переведеного слідства в справі закар'єнов амбасадора Новікова, не можна знайти ніякої вини в урядовцях, які перево-дили ревізію пакунків амбасадора вчасі його приїзду літаком до Нью Йорку перед тижнем. Однак департамент стейту перепрошує амбасадора Новікова, коли він чується покривдже-ним якоюсь нечесністю з боку американського персоналу.

Закриття Мирової Конференції в Парижі; Тіто бойкотує

Дня 15. жовтня в год. 5:26 після полудня французький прем'єр Бідо офіційно про-голосив закриття Мирової Конференції в Парижі, яка тривала одинадцять тижнів і два дні. Відкриваючи це останнє засідання Конференції, предсідником якого був китайський пред-ставник д-р Кво-тай-чі, стверджено, що місія югославської делегації були порожні. Пред-ставник цієї делегації прислав натовістю генеральному секретаріатові листа, в якому заявляє, що Югославія не може прийняти рішення цієї Конференції щодо Триєсту та югославсько-італій-ського кордону. В листі стверджується, що ухвалення мировий договір з Італією „вдаряє в життєві інтереси Югославії“ та що метою голосування дозволено „накинати волю одної групи держав другим суверенним і рівним країнам“. Югославія вишле свій протест до Ради закордонних міністрів Чотирьох Потуг. На цій кінецьній сесії Конференції забирали голос теж міністри закордонних справ Бірнс від Злучених Держав, Бевин від Великої Британії та Мо-лотов від Советського Союзу. Секретар стейту Бірнс заявив, що в Раді закордонних міні-стрів він буде обстоювати затвердження постанов Конференції, які ухвалені більшістю двох третей голосів, без огляду на те, як голосувала американська делегація. Бірнс висловив дум-ку, що другої світової війни не виграла одна держава і тому теж жодна не має права дикту-вати миру. Ціллю Мирової Конференції було дати можливість висловити свою думку малим дер-жавам, навіть бувшим ворогам, бо мир, який треба побудувати, повинен бути миром наро-дів. Молотов заявив, що Советський Союз буде „продовжувати боротися за демократичний мир, без огляду на протилежну акцію деяких народів“. Міністер Бевин висловив признання Конференції і французьким господарям та заявив, „якщо ми винесли ліхі постанови, то май-бутні покоління мусять заплатити за них“. Кінцевим промовцем був французький прем'єр Бідо, що й закрав Конференцію.

АНГЛІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПРО МОЖЛИВІСТЬ РЕВОЛЮЦІЇ В СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Генерал сер Гіфорд Ле Кейн Мартель, керівник британської військової місії в Мо-скві в 1943 році, заявив, що він не виключає можливості внутрішньої революції в Советсько-му Союзі, „якщо народ не дістане того, що йому пообіцяно“. Генерал Мартель перебував у Москві 10 місяців, мав багато розмов зі Сталіним і, як твердить, „знав все, що знав британ-ський амбасадор“, але з огляду на строгу таємницю, якою огортається советську політику, там ніхто точно не знає, що робиться. Генерал вважає, що Советським Союзом володеє сьо-годні маля кліка з яких 4—5 людей і що до цієї кліки належать насамперед Молотов та його заступник Вишинський. Мартель думає, що Сталін зразу, можливо, і бажав собі співпраці та порозуміння з західними союзниками, але цього не бажали собі інші члени пануючої кліки і вони теж були „заслали“ Сталіна на Кавказ. Заки Сталін вернувся, то інші вже були вико-ристані нагоду та повели сильну політику експансії.

ПЕРЕМОГА АМЕРИКАНСЬКОЇ „БЕЗСТОРОННОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ“ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

На засіданні Ради Безпеки дня 15. жовтня відкинено більшістю 7 голосів проти 4 поль-ську резолюцію, в якій пропонувано замкнути Еспанії доступ до Міжнародного Трибуналу Справедливості. За польською пропозицією, крім самої Польщі, голосували тільки представ-ники Советського Союзу, Франції і Мексики. Опозицію проти польського внеску, в якому не згадувано Еспанії по імені, а тільки „країни, уряди яких були встановлені при допомозі зброї держав осі“, очолював американський представник Гершел В. Джансон. Потверджую-чи невдоволення Америки урядом ген. Франка, він заявив, що Америка обстоює погляд без-сторонньої справедливості, яка належить кожному, навіть злочинцеві.

АМЕРИКАНСЬКІ СПЛАВИ ПІД КИТАЙСЬКІ МОСТИ.—Гумових сплавів зі Злуче-них Держав уживають китайські націоналісти для будови мостів на човнах так, щоб артилерія й інші воєнні вози могли переправитися через ріку. Націоналісти дають про те, щоб плавання на ріках була все отворена в околиці північного Ки-янгу, де комуністичні війська намагаються її замкнути і відтяти китайську столи-цю Нанкінг.

ВИКОНАНО ВИРОК СМЕРТИ НА ЗАСУ-ДЖЕНИХ НАЦИСТСЬКИХ КЕРІВНИКАХ; ГЕРІНГ ПОПОВНИВ САМОГУБСТВО

В ранніх годинах дня 16 жовтня в Нирнберзькій тюрмі виконано присуд смерти на засуджених Між-народним Військовим Трибуналом 11 головних на-цистських воєнних злочинців. Бувши німецький райхсмаршал і заступник Гітлера, Герман Герінг, по-повнив самогубство, заживши отрую на дві години перед виконанням вироку. Повішено: Рібентропа, Кайтеля, Кальтенбрунера, Розенберга, Франка, Фрі-ка, Штрайхера, Завкеля, Йодля, Сайс-Інкварта. Ви-рок виконав правдоподібно урядовий кат американ-ської армії, мастер сержант Джан І. Вудс з Тексає. Засуджені до останньої хвилини не знали точно коди їх будуть вішати. Американська військова сторожа в тюрмі і докруги тюрми була сильно скріплена. Усі засуджені, крім професійного атеїста і нацистського „філософа“ Розенберга, читали біблію і розмовляли з духовниками. При езекуції були приявні чотири союзницькі генерали з усіх чотирьох окупаційних зон як представники Контрольної Комісії Союзни-ків, директор тюрми і відповідні судові власті та 8 кореспондентів, по двох для кожної з Чотирьох По-туг. Вішано усіх по черзі, починаючи від Рібентро-па. Біля год. 6-тої вранці (європейський час) біля тюрми вже не було спеціальної сторожі. Кон-трольна Рада Союзників вирішила, щоб і з перебігу езекуції не подавати ані точних звідомлень, ані не публікувати фотографій. Нацисти засуджені цим самим Міжнародним Військовим Трибуналом на тюр-му відбуватимуть свою кару в тюрмі на Шпандау в британській окупаційній зоні Берліна.

ТУРЕЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКО-БРИТАНСЬКІ НАРАДИ В АНКАРІ.

Турецьке радіо з Анкари повідомило, що про-тягом дня 15. жовтня представники британської й американської амбасад конферували в турецькому міністерстві закордонних справ. Темою конферен-ції була друга советська нота до Туреччини в справі Дарданелів та турецька відповідь на неї. Турецький уряд не бажає залишитися сам зі Советським Сою-зом і в згаданому радієвому повідомленні стверджу-ється, що „Туреччина вважає Англію і Америку пар-тнерами в усіх переговорах та інформує їх про ці-лість розвитку переговорів в справі морських про-ливів“. При цьому згадано інтересний факт, що Со-ветський Союз тим разом уже не вислав Англії і Злу-ченим Державам копії своєї ноти до Туреччини. Про-ект турецької відповіді буде представлений раді мі-ністрів цього тижня і після ухвалення буде вручений советському представникові в Анкарі.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ЗВ'ЯЗОК З МОСКВОЮ.

Мадам Маделен Бравн, керівницка французьких комуністів, яка зараз бере участь в Міжнародній А-самблеї Жінок в Савт Кортрайті, Н. Й. заявила, що французький комунізм не є російським комунізмом та що французькі комуністи не одержують ані наказів, ані грошей з Москви.

СОВЕТИ АРЕШТУЮТЬ БРИТАНСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

3 Лондону повідомляють, що британська амба-сада у Варшаві домагається від польського міністер-ства закордонних справ прослідження і вияснення справи заарештовання в Ряшеві двох англійських дипломатів, Джана Г. Дикинсона, англійського кон-сула в Катовицях та Р. Б. Сторса, третього секретара британської амбасди. В дорозі до готелю заареш-тованих дипломатів ескортували два советські сал-дати та один лейтенант польської міліції. На поліції дипломатам погрожувано револьверами, зроблено в них трус та забрано фотографічний апарат. Ім за-кидувано, що вони є агентами генерала Андерса.

УНРРА В ЮГОСЛАВІЇ.

Окрема комісія УНРРА в Югославії проголоси-ла, що УНРРА в основному виконала свій план до-помоги цій країні та що ця допомога була розділена правильно.

НА ШЛЯХУ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ ІНДІЇ.

Британський віцекороль Індії, вайкант Вейвел, повідомив, що Музулманська Ліга вкінці погодилася взяти участь у внутрішньому уряді країни. Віцекороль іменував уже п'ять членів згаданої Ліги, які на-лежатимуть до внутрішнього індійського кабінету.

МОСКВА ОБВИНУВАЄ АМЕРИКАНСЬКУ АРМІЮ

Московська преса надрукувала повідомлення со-ветської пресової агенції ТАСС, в якому обвинува-чується американську армію, що вона брала активну участь в „брутальних репресіях“ проти страйкарів в Південній Кореї.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Продовження числа три центи.		Three cents a copy.	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік	\$7.75	Six months	\$3.75
Ha рік	\$2.00	Three months	\$2.00
Ha рік (Imperial City i Zagranichno):		Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha рік	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською Частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha рік	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОВИННІ ЗАВАЖУВАТИ: ЛЮДИ, А НЕ ДОЛЯРИ!

Президент Труман, промовляючи через радіо до американського народу в справі нестачі мяса, вказав ясно й отверто, хто тут найбільше завинив і на кого спадає головна відповідальність. Він сказав, що завинила невелика група представників у конгресі, що була за всяку ціну проти контролі цін, захищаючи цим інтереси тих себелюбів, що мають перед очима тільки мільйони, доларові зиски, а не недоманання мільйонів людей. Це ті самі люди, казав президент Труман, "що постійно спинали Адміністрацію в її змаганні підносити життєву стопу та поліпшити долю "звичайної людини". Це вони винуваті, що конгрес не видав своєчасно нового закону про контролі цін, казав президент. Вони спричинили два місяці безконтрольної господарки худобою і мясом, що знов використали одиниці, щоб збогатитись, не зважаючи, які це потягне наслідки для загалу.

Немає сумніву, що в промові президента є дещо з передвборчої агітації, яка має на увазі листопадні вибори до конгресу. Є у ній виправдування Демократичної Адміністрації з її "Ню Діа" та різними регістраційними спробами тих багатьох лівих, що їх стягнув був до Вашингтону бувший президент Рузвельт. Це припадо Труманові в спадку і йому доводиться тепер це обороняти. Проте в словах президента Трумана є таки багато правди, коли він відкриває ті себелюбні групи, що глядять на усі господарські та суспільні проблеми тільки з боку своїх вузьких інтересів. Це ті, що все міряють тільки мільйонами доларів, що мають їм припасти як зиск. Як би цього не було, то край наш цілком певно не мав би, наприклад, нестачі мяса, коли є на фармах стільки худоби, як ніколи досі. Не було б браку і різних продуктів, коли статистика виказує, що ще ніколи в мирних часах продукція в Америці не стояла так високо як нині, коли то працює 58 мільйонів людей. Інвентарі виказують, що маса продуктів є на складах, а не на ринку, бо продуценти-спекулянти ждуть на пору, коли будуть могли продати по вищих цінах. Отже бракує різних продуктів через спекулянтів, що думають про більші зиски, про мільйони додаткових доларів.

Президент дав до зрозуміння, що контролі цін буде незабаром цілком знесена за винятком контролі ціншу за мешкання. Він теж запевнив нас, що якщо промисловці не будуть спинювати продукції й пускатимуть товари на ринок, а робітники не виходитимуть на непотрібні страйки, то перед нами усіми такий добробут, якого ще в Америці не було. З цього видно, що це може статись тільки тоді, коли будемо до цього змагати спільними силами. Це є метода, казав президент, яка завжди помагала Америці розв'язувати найтяжчі проблеми. Її треба і тепер держатись.

За правильне розуміння кампанії

„Свободи“

За цілий довгий час своєї видавали її шість разів тиж- служби американським україн- цям та українському народові взагалі, „Свобода“ оце перше подумала про себе та звернулася до своїх читачів зі своїми матеріальними турботами. Це в теперішній обстановці не є явище аж надто дивне. Вистарчить переглянути часописи інших етнічних груп в Америці, які є далеко численніші і розпоряджалися колись без порівняння більшими фондами і мали теж без порівняння більші можливості. Що залишалося з них сьогодні? Членам У. Н. Союзу і читачам „Свободи“ треба признати, що вони під цим оглядом, якщо не йдуть вперед, то в жодному разі не відстають. „Свобода“ переводить свою жовтневу кампанію в першу чергу з з думкою про майбутнє. Вона теж не хоче далі тільки вдер- жуватись на дотеперішньому рівні, але бажала б себе збільшити і поліпшити, як цього вимагає час і положення.

Між численними голосами, які одобрюють акцію „Свободи“, подибується часом і застереження читачів, мовляв, „от докотилась наша „Свобода“ на жерби вибралася; чому ж не піднести передплати?“

Перш за все — „Свобода“ для себе ніколи не „жебрала“ і тепер не „жебрає“. Її теперішня кампанія — це акція, ухвалена конвенцією, отже, у поваженими представниками її читачів. Це теж акція добровільної доплати до передплати. Жертвою у властивому розумінні є тільки це, що є вище доплати. Кожний признає, що в сьогоднішніх обставинах було б уже неможливо видавати газету за ту саму ціну, що кількадесят років тому. Вистарчить порівняти заробітну платню сьогодні, і кілька- надцять років тому, щоб зрозуміти, як це можливо, щоб „Свобода“ коштувала сьогодні ні так само, як і десять, двадцять чи тридцять років тому. Думка, щоб піднести передплату, правильна, але тут можна б теж мати деякі застереження, хоч би такі, які на- суваються, як читати лист до „Свободи“, в якому написано:

„Я вже 43 роки читаю „Свободу“, вона була для мене усім, я в ній, наче в біблії, шукав поради і розради і я завжди знайшов там те, за чим шукав. Сьогодні я одержав Вашого листа, щоб доплатити Вам ще два долари. Я послав би Вам не два долари, але двадцять і більше, тільки я вже давно інвалід, а тепер був в шпиталі і тому не можу послати Вам більше, тільки один долар. Але я прошу Вас, щоб дальше послали мені нашу „Свободу“ і якщо можна, щоб

у ясновишневій контуші та в синій спідниці обшитій кругом золотими парчевими обрамівками на талії скоплена крочком, видавалася як зява. На білих грудях сповитих багровими виворотами ясніли золоті дукати, а на ногах горіли червоні сапаниці. Голову оповили товсті русі коси, заплетені у дрібушки, переткані кісниками та разками дрібних перлів.

— Чого це мій Іванко задумався? — щебетала дрібенько жінка — чи не повстає знов щось негоже в голові мого сенатора?

— А вжеж, Олесю! — відповів, усміхаючись — похід повстає! Україна горить, а козацька слава кличе!

— Куди його їхати тобі? Сидів би дома!

— Моя хата з краю, нічого не знаю — перебив їй воевода, сміючись.

— Та ні, лише як тобі мішати-ть? Нічого не вдієш, гетьма-

Микола Чубатий.

Роль Німеччини в повоєнній Європі

Політика сліпої ненависті звичайно є найгіршою політикою, коли йде на дальшу мету. Ту стару, добре відому в історії засаду можна теж віднести до повоєнної політики західних альянтів супроти Німеччини. Ледви минув бдин рік, а вже приходиться піддавати дотеперішню політику союзників у Німеччині основній ревізії серед далеко менше при- гожих обставин, ніж це можна було зробити рік тому назад, коли німецькою політикою був кермував холодний обра- хунок та предвидження подій, які з історичною konieczністю мусили прийти.

Ніхто не заперечить, що Німеччина під проводом нацистів показала великим міжнародним злочинцем. Злочини доко- нані на мільонах людей, цілеві винищення сусідів, щоб їх ослабити та себе поставити у краще положення навіть на ви- падок програної війни, вказу- ють на добре передуману так- тичку міжнародного хижака. Вина за це спадає в першу чергу на нацистичну верхівку, однак не без вини є також ні- мецький нарід, що давав під- держку такій неморальній вла- ді та користав з успіхів того здійснення. За це він слушно повинен відпокутувати.

Однак є теж певним другим факт, що такі самі злочинства як нацистична Німеччина, ви- конувала та ще й нині виконує друга диктаторська влада, на світі, червона Москва. В пово- єнній ситуації ця друга зло- чинна влада навіть більше не- безпечна, бо вона нині пере- можна та сильна, підчас, коли вже на початку 1945 року було видно, що Німеччина лежить в розторощена. Холодний раху- нок говорив тоді вже думати про унешкідливлення другого міжнародного хижака та не дозволити йому зрости всилу. Це не сталося. Безпосеред- но після війни ніхто не раху- вався з тими двома реальними

фактами, що Совети це ніякий союзник демократії, тільки принагідний партнер в війні з нацистами та так само небез- печний як нацисти. Другий факт, що нацистичний шкідник вже смертельно ранений та мало небезпечний, однак ні- мецький нарід, нація понад 70 мільйонів безогляду на це чи- виний він за злочини нацистів, чи ні, існує в самій серці Єв- ропи та мусить відгравати в повоєнній Європі роль відпо- відну до питомого фізичного та духового тягару тої нації. Ще один факт великої ваги — це географічне положення Німеччини в самій серці Єв- ропи, поміж світом демократії та світом советської диктатури. Тому є цілком природною річю, що на випадок непоро- зуміння поміж демократичним світом та советським блоком прямо з konieczности одна та друга сторона мусить рахуватись з Німеччиною як з можли- вим союзником. А це може- статись тільки дорогою усту- пок для розторощеної Німеч- чини.

Це добре розуміє також Ні- мецьчина та вона всміл використовує своє положення по- ді між двома спорядними табора- ми в ім'я засади: „хто дасть більше“ на ново відбудувати свою силу та знов стати „по- грозою Європи“.

Того всего можна було б о- минути, коли б негайно по розгромі Німеччини побідні держави заходу прийняли бу- ли б не політику помсти, але політику холодного обраху- нуку беручи в рахунок конечні права історичного дня. Не можна того заперечити, що так добре в Англії, як теж в Америці були люди, що опое- ні побідою над зневажливим нацизмом не рахувалися з тими вище наведеними двома фактами, що Совети це не со- юзник демократії та що німці це 70-мільйонна працьовита нація, яка не може не грати

якоїсь ролі в повоєнній Європі. Доволі багато засліплення, супроти Німеччини серед кер- мачів в західних держах мав за нього, бо вони можуть по- ставити це велике виховне значення і тут власне наше громадянство має теж мож- ливість вказати і провирити свою громадську зрілість та своє розуміння нашої демо- кратичної ідеї громадської со- лідарності: один за всіх, а всі за одного. В кінцевому звідомленні жовтневої кампанії „Свободи“, американські укра- їнці побачать і осудять самі себе. Від них залежить, чи цим осудом вони мотимуть пиша- тись, чи треба буде сороми- тись. Один за всіх і всі за од- ного.

Другою такою особистістю в Англії був лорд Вансінгарт, який став автором такого по- гляду, що щоби унешкідливити Німеччину на постійно, треба знищити її індустрію, а Німеч- чини замінити на край рілля- нів та пастухів. Не рахувався він у своїм протинімецьким засліпленню з тим, що інду- стріальний потенціал Німеччини не тільки конечно потрібний для самого виживлення два- рази так чисельної людности, яку на всій вигодувати рілля- ниний край тої величини, що Німеччина. Не рахувався він також з тим, що індустрія Ні- мецьчини потрібна теж для су- сідів Німеччини, як частина їх господарської системи.

Свого Вансінгарта мала та- кож Америка в особі бувшого секретаря скарбу Генрі Моргентава, який теж уложив план не політики супроти Ні- мецьчини, але пимсти на Німеч- чині. По думці Моргентава Ні- мецьчину треба перемінити у країну індустріальної на кра- їну ріллянничу, картопляних піль та пасовищ. У висліді такої політики розмонтували тяж- кий промисл Німеччини, осно- ву її милітаризму, але не зни- щили машини військового зна- ряддя, тільки віддали їх Советам. Невідомо чому машини милі- тарної продукції мали б бути менше небезпечні в руках Со- ветів ніж нацистів.

Проте план Моргентава, як теж план Вансінгарта показав- ся невикональним з причин згущеного населення Німеччи- ни, яке побільшилося ще ева- куаціями зі східної Німеччини приділеної Польщі та зі Суде- тів. Згущене німецьке населен- ня мусить найти частинно свій прожиток таки в індустрії, хи- ба що західні держави ріши- лися б годувати постійно по- ловину населення Німеччини.

По році тої політики пом- сти Вансінгарта — Моргентава показала потреба відвороту на цілий ліній, тимбільше, що прийшли зовсім природні ком- плікації з Німеччиною на тлі відносин до Советів.

Хто знав Совети з „Східної Європи, той розумів, що де- вступити нога советського жовіра, там за ним попливе ціла філія комуністичних агі- таторів, там мусить бути со-

ветський лад. Вже попередно альянти признали Советам ве- личезну смугу східної Німеч- чини під воєнну окупацію, що Совети зовсім природно вико- ристали на поширення кому- нізму аж по ріку Лабу.

Свою окупаційну зону боль- шевики відгородили китай- ським муrom від прочої Німеч- чини та ані не думають розва- зувати питання економії та ад- міністрації Німеччини за спіль- ними порозуміннями з Америкою та Англією. Ціль Советів — скомунізувати цілу Німеччину та поширити сферу советських впливів на цілу Європу. Де- магогічна промова Молотова про зєднання Німеччини була вже немов офертою під адресою німців шукати в скомуні- зованні Німеччини двигнення з упадку.

У відповідь на це американ- ський секретар стейту виголо- сив в Штутгарті свою знаме- ниту промову, в якій предста- вив майбутність Німеччини. Промова секретаря Бірнса не була офертою ліцитаційною під адресою німців, тільки бу- ла виложенням плану амери- канської політики холодного розуму супроти Німеччини. Промова секретаря Бірнса взяла під увагу яку ролю му- стить Німеччина відіграти в се- редущій Європі як велика на- ція, як що Європа не має пе- ремінитись в континент „анар- хії та насилья. Німеччина цєю промовою американського ди- пльомата починає вступати на нормальний шлях міжнарод- ного життя.

Конструктивний американ- ський план відносно Німеччи- ни приневолив навіть В. Нор- чилу забути на свою закладу ненависть до Німеччини та запропонувати союз приязні поміж Францією та Німеччи- ною як звязок Злучених Держав Європи.

Всі ці плани однак натра- пились на нещоборимі опози- цію з боку Советів. Промова Бірнса найшла негайну відпо- відь в поправках Молотова так само, як план Чорчлла творить Злучені Держави Європи. Слід розуміти це хіба як Злучені Держави Західної та Середньої Європи, як од- ноцілого проти советського блоку.

Чи дасться все це перевести нині, коли Совети стоять над Лабою в самій середині Німеч- чини, годі сказати. Німеччина хоч не чо мусить стати пред- метом ліцитування. Рахуються вже навіть з Німеччиною як потенційною милітарною си- лою проти Советів, що цілком отверто обговорював прем'єр Полудневої Африки Хрістіан Смутс. Німеччина знова наби- рає свого значіння.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ- САМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛА- СНИКОМ ВІСІМ МІЛІОН- ВОГО МАЕТКУ ЦЕЇ ОР- ГАНІЗАЦІЇ.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

Серце землі.

Одного ясного дня після Різдва сидів гетьман Виговський у старому відновленому замкові у своєму кабінеті і пи- сав до обіду. Кризь невеличке вікно йгралося сонце промін- ням на полицках із книгами оправленими в шкіру, на шаб- лях та старосвітських сагайда- ках, сталевих сорочках і шап- ках сисюрках, порозвішуваних по стінах. Проміння загля- даю у вічі гетьмана, розлива- ючись блисками по золотих гузиках та обрамівках карма- зинового жупана з блакитни- ми відьотами.

1)

Виговський вставав, ходив по кімнаті і знов сідав писав тай задумувався. Його високе чоло похмурилося, великі чорні очі таї сляні якимсь не- звичайним блеском. Душа вое- води, видно горіла думками та мріями розхвилювана. Час від часу крутив гетьман чор- ний бадьорний вус і задуму- вався...

— А вжеж, Олесю! — відпо- вів, усміхаючись — похід пов- стає! Україна горить, а козацька слава кличе!

Тимто й біда, що здібався легко, а трудно її збутися. Ко- либ могла я припилившись шпилькою до тебе, прогнала би її на ліси, на гори!

— Гого! якби ти дужа та мудра проти бід, нічим моя голова!

— Голова твоя мислями в небі, а ноги над яром! Неми- рич який був, а що сталося із ним? З черню не жартувати. Не буди бід, коли спить!

— За палкий був староста Немирнич, необережно кидався на пересуди черні! А я тепер розуму набрався, глибоко уговорював м'яко Виговський, гладючи жінку по раменах.

На подвіррі задудніли коні — Олеся так і зірвалася з вікна.

— Козак якийсь тай піп! — кликнула гетьманша — а та- кий грізний, як запорожець який!

Виговський вибіг на ганок, жінка до пекарні. Перед ган- ком стояли два баскі коні на-

травичкою. Крісла оббиті зо- лотими шкірами, сяли від світла.

— Спізнає мене, гетьмане! — заговорив піп, виставивши.

— Як гетьман спізнав би, та вже не гетьман я — пішло й вже не спізнавання! — відповів гетьман.

— Знаєш хіба запорожця Якова Бебатьченка? спитав духовний.

— А той Півторакожуха Лу- лінис?

(Дальше буде).

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Допоможіть вдержати і збільшити одинокий у світі український демократичний щоденник, що вже 54 років об'єднує американських українців при ідейній праці та з вільної американської землі голосить правду про Україну.

Місяць жовтень є місяцем добровільної доплати до передплати „Свободи“. Він дає Вам нагоду ділом оцінити працю „Свободи“ і доплатою чи жертвою виявити розуміння ваги рідної преси.

„Як він це бачив“

Появилася на книгарському ринку книжка, яку написав Еліот Рузвельт, син бувшого президента. (As He Saw It, by Elliot Roosevelt). Тому, що Еліот був довгі літа при боці хворого батька і мав нагоду приглянутись багатьом визначним особам, як от Чорчилеві чи Сталінові, а теж і почути багато цікавого й важкого, книжка ця звернула на себе відразу загальну увагу. Однак критичні оцінки книжки є такі, що Еліот можливо багато бачив, але й багато вигадував, приписуючи своєму батькові те, що противорічить його урядовим заявам. Книжка, кажуть, має тенденційний характер, будучи просоветою, а не сталінською, а проти Британії та Чорчила. Не зважаючи на це у ній деякі характеристики, що цікаві самі собою, не зважаючи на те, що критика квестіонує їх правдивість. Дещо з цього отсе подаємо.

Про Вінстона Чорчила мав висказатись президент Рузвельт перед своїм сином так:

„Вінстон це правдивий торі (англійський аристократ-консерватист)... Чи я зможу працювати з ним? Не журися. Ми гарно з ним згодимося... Вінстон має одне найвище, завдання свого життя, і лише це одне: Він є досконалий прем'єр на військові часи. Його єдиним завданням є зберегти Британію в цій війні. Він є добрий на теперішні часи.“

Сталін бачив Френкліна Рузвельта перший раз у Тегерані, коли то вони разом уклали план другого фронту. Тоді Рузвельт мав сказати про Сталіна:

„Він безупинно бурчить, говорять з розглаголом, виглядає на певного себе, вірить самий в себе, рухається поволі і загалом лише по собі вражливий, сказав би я... А щодо Вінстона й Йосифа, то я мушу якось знайти собі місце між ними обома. Вони такі відмінні.“

Американська політика на мировій конференції в Парижі

Мирова конференція в Парижі, яка має до діла пропозиції 21 менших, союзних держав в справі проєктованих мирових договорів, була скликана в наслідок наради в Потсдамі в липні та серпні 1945 року. На тих нарадах були присутні голови трьох великих держав: Злучених Держав, Великої Британії та Советського Союзу. Тоді було рішено створити Раду Заграничних Міністрів, яка мала опрацювати проекти договорів з Італією, Румунією, Болгарією, Мадяриною та Фінляндією, щоб їх представити Об'єднаним Держavam. Рада також мала представити проєкти для погодження територіальних питань, які виникли з закінчення війни.

Для підготовки мирової конференції в Парижі, Рада Заграничних Міністрів зійшлася в Лондоні, у вересні 1945 року; заграничні міністри Злучених Держав, Великої Британії та Советського Союзу зібралися в Москві, в грудні 1945 року та знову ціла Рада засідала в Парижі в квітні та червні 1946 року. На останніх нарадах заграничні міністри дійшли до порозуміння про більшість важких питань, що торкаються проєктів пяти мирових договорів.

ні від себе, мають інші ідеї, темпераменти... Найбільшим моїм завданням було аніжирити Сталінові, що Злучені Держави й Велика Британія не братуються разом проти Советського Союзу. Мені здається, що ми позбулися цієї думки раз на все. Єдина річ, яка могла б перевернути наш біз це те, щоб після війни світ знову не поділився, щоб Росія не стала проти нас і Англії... Про провідника Вільяма Франціза з часів війни, тобто про ген. де Голля, сказав Френклін так: „Не можу собі представити людину, котрій я більше не довіряв би, як йому... Де Голь не менше заїрресований в долі своєї імперії, як Чорчил своєї.“

Про генераліссіму Чіна Кай-Шека сказав невідомий президент: „Він знає, чого хоче, але він знає, що всього не дістане“. Знов про його жінку сказав так: „Це певне, що вона опортуністка і я не хотів би бути її ворогом у її краю“.

Про Айзенгавера сказав Рузвельт, що це єдиний чоловік, який дасть собі раду з Чорчилем.

Ті проєктовані договори з буйшими сателітами нацистичної Німеччини, торкаються відшкодовань; збройної сили, що буде дозволено тим пяти переможеним країнам тримати; права плавати по Дунаю; „відкриті двері“ для торгів; усунення союзних окупаційних сил; встановлення границь та питання колоній.

Злучені Держави, маючи основою своєї політики угоду в Потсдамі та між заграничними міністрами, старалися встановити певні принципи при підготовці мирових договорів. Ті принципи варто переглянути.

Насамперед, секретар державних справ, Бірнс є членом Ради Заграничних Міністрів та головою американської делегації в Парижі, був твердим оборонцем додатку про „людські права“, який є частиною кожного проєкту мирових договорів, що були пред'явлені на конференції в Парижі. Згідно з тим додатком, дотичні держави мають прийняти всі необхідні міри для того, аби забезпечити всім людям, що підлягають їх владі, „людські права та свободу“, вклучаючи свободу слова, преси, релігії, політичного переконання та громадських зборів, без огляду на расу, поголів'я, мову, чи релігію“.

Американський уряд давно є знайомим як оборонець прав малих народів. Згідно з цим політикою, Бірнс рішучо домагався, аби дати право малим державам бути заступленими на конференції в Парижі та висловити свої пропозиції до мирових договорів. Обця підтримати ті пропозиції, за якими висловиться звичайна, чи переважюча, більшість малих держав. Тому на засіданнях Ради в Парижі настоював на тому, аби „погляди Ради були представлені на мировій конференції тільки як пропозиції, поради та щоби американська делегація, так само як і конференція, не були ними зв'язані“.

Ставлення Бірнса в справі відшкодовань з Італії є добрим показником відношення Злучених Держав до всіх відшкодовань взагалі. 20. травня ц. р. він заявив: „Наше становище в справах відшкодовань є ясне. Аби дати італійському народові жити, видали ми вже, безпосередньо, чи посередньо, 900 мільйонів доларів. В інтересах миру, воліли би забути про відшкодовання. Але погоджуємося на обмежені відшкодовання, наскільки вони не витягнуть з Італії всі засоби, необхідні для прожитку в наслідок чого вона потребуватиме допомоги зовні“.

При тій самій нагоді Бірнс пояснив і погляди свого уряду на справу анексії. В зв'язку з питанням про Триєст, він сказав, що „розумний провід, так само як ясне рішення Ради (заграничних міністрів) в Лондоні вимагають того, аби при рішенні границь брати під увагу етнографію, аби як найменше людей залишати під чужою для них владою“.

Злучені Держави підтримують принцип вільної торгівлі та транспорту. Тому Бірнс старався аби в мирових договорах з Румунією, Мадяриною та Болгарією була точка про свободу торгівлі по Дунаю, який вважається брамою до центральної Європи.

Компроміси були й є konieczними. 27. липня Бірнс заявив: „Творення миру зв'язане з компромісами... Але компроміси, яких вже досягнуто, і ті, що сподіваюсь, будуть зроблені, мають на меті погодження чесних розходжень в поглядах, а не задоволення своїх власних вигод, чи для когось іншого“.

Погляди секретаря Бірнса на біжучу конференцію в Парижі були подані американським громадським зборів, без огляду на расу, поголів'я, мову, чи релігію“.

Погляди секретаря Бірнса на біжучу конференцію в Парижі були подані американським громадським зборів, без огляду на расу, поголів'я, мову, чи релігію“.

промови сенатора Тома Конелі, 27. липня, коли секретар Бірнс був в дорозі до Парижа. Казав сенатор:

„Я знаю, чимало людей думає, що було би багато ліпше, якби чотири головні союзні держави не йшли на конференцію вже з готовими, погодженими текстами. Але мирові угоди, які встановлюють границі та рішають долю колоній та територій, не можуть бути чинними, доки з ними не погодяться головні союзні держави... На жаль, коли в світі є національні держави, які заздрісно охороняють свою зверхність, не може бути ідеального способу творення мира“.

„Ми певні, що Паризька Конференція буде початком, не кінцем, наших старань для будови мира“.

Великі держави прийшли до порозуміння, що по скінченні конференції, коли засідатиме Велика Чвірка для складення остаточних текстів мирових договорів, вони звернуть належну увагу на пропозиції, зроблені на мировій конференції. Мирові угоди увійдуть в життя щойно після того, коли будуть ратифіковані союзними державами, які підписали переміря з дотичними ворожими державами.

Мирова угода, яка матиме найбільше значення для будучого світового мира, є звичайно угода з Німеччиною, що має бути зроблена пізніше. В своїй недавній промові в Штутгарті, секретар Бірнс виявив сучасне становище Злучених Держав відносно Німеччини — становище, в основі якого лежить угода в Потсдамі, як її розуміє американський уряд.

Загальна Рада — ФЛІС.

ЖАРТИ

Смішний молодець.

Хлопець: — Я вженюся з дівчиною, яка розуміється на жартах.

Дівчина: — Тепер лише таку дівчину можеш узяти за жінку.

Мир, що повторюється.

Питається учитель при іспиті: — Яке значення має день 11. листопаду з 1918 року?

Відповідь: — Таке, що від тоді маємо кожного року дві години справжнього мира з нагоди Дня Примири.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО в ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО „АРОДНОГО СОЮЗУ.“

ДРУЖИНА, ЩО ПЕРЕМОГЛА В КРАЄВИХ БЕЗБОЛОВИХ ЗМАГАННЯХ

CARDS IN GROUP—Mass formation of the St. Louis Cardinals baseball team. Top row, from left—Jones, If.; Sisler, of.; Klutz, c.; Krist, p.; Rice, c.; Burkhardt, p.; Weaver, trainer; Wilks, p.; Garagiola, c.; Donnelly, p.; Seelen, p.; and Cross, If. Middle row—Schmidt, p.; Sessl, of.; Beasley, c.; Schoendienst, If.; Walker, of.; Erdicott, of.; Pollett, p.; Dusak, of.; O'Dea, c.; Grodzicki, p.; Barrett, p.; Ward, trav. sec. Bottom row—Marion, If.; Kurowski, If.; Musial, If.; Brazle, p.; Wares, coach; Dyer, manager; Gonzalez, coach; Adams, of.; Moore, of.; Slaughter, of.; Dickson, p. Bat boys, Bobby Scanlon and Eddie Dyer, Jr.; Donnelly and O'Dea are no longer with the club.

КАМПАНІЯ

— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“
Усі датки, надслані на пресовий фонд „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:	Відділ:	Датки:
53 Волод. і Марія Малевич \$25.00	60 Франко і Пелагія Мару-ноські	105 Стефан Олободян	3.00
Петро Іванів, передплатник 10.00	60 Михайло Олійник	106 John Mar yniak	4.00
3 Василь Оксепий 2.00	62 Sam Starosta	106 Harry Dackiw	2.00
3 Атаназ Кемпа 4.00	63 Оуар Драган	106 Николай Пашко	2.00
6 Михайло Мигаль 2.00	63 John Homenda	106 Michael Petriv	5.00
10 John Madzik 2.00	63 Михайло Личак	109 Lpka Bahak	2.00
18 Theodore Zopko 5.00	64 Sergey Winiarski	120 Олександра Рєсть	2.00
18 Alexander Smey 2.00	65 Jacob Krasnovsky	121 Микола Іванів	3.00
18 Nikolay Smey 2.00	66 Михайло Гамалюк	122 K. Oshp	3.00
20 Ілько Таралата 5.00	69 Леопольд Ленчук	122 Theodore Hnatoss	3.00
25 Іван Шогрин 3.00	69 Eugene Babetsky	123 Іван Білєцький	3.00
21 Василь Захарчук 2.00	69 Іван Приймак	123 Sergy Kieselowsky	2.00
21 о. Петро Туринський 3.00	69 Кобасиник Микола	123 Николай Стадницький	3.00
21 Ілько Габера 2.00	70 John S. upiany	123 Theodore Uhlak	3.00
24 Юрко Футрик 2.00	72 Іван Берен	123 Анна Нетара	3.00
25 Петро Мишинин 3.00	72 Тов. ім. Івана Франка з каси	124 Дмитро Бала	2.00
28 Ілько Чуба 2.00	72 Іван Здерко \$2; Іван Ку-рах \$2	124 Andrew Krupa	1.00
Michael Korecki 10.00	73 Sam Kindybaluk	124 Григорій Кобасюк	2.00
35 John Pelensky 10.00	76 Michael Zidonik	127 Peter Kinal	2.00
38 Іван Нагольський 5.00	76 John Zelinski	127 Theodore Novosladly	2.00
38 Stephan Andraashko 3.00	76 Дмитро Цап	127 Павло Володін	2.00
38 Онуфрій Пригуляк 2.00	76 Mykyta Lyask	127 John K. Good	3.00
38 Wasyi Laba 2.00	81 Іван Іванюк	128 John Fedon	2.00
39 John Krawczyk 3.00	81 Yakym Semaniuk	130 Myron Krowita	2.00
42 Петро Давидович 2.00	83 Дмитро Кулинич	130 Теодор Онуфрив	5.00
42 Michael Lukan 3.00	83 Петро Телятник	130 Іван Тиміша	2.00
42 John M. Lelet 2.00	83 Петро РІА	130 Петро Малєць	2.00
44 о. Михайло Мостєцький 2.00	83 Михайло Курман	130 Йосиф Мулярчук	2.00
44 Василь Шинька 2.00	83 Michael Konchak	130 Михайло Коваль	2.00
45 Антін Гарасин 2.00	84 Василь Левницький	130 Микола Кравчук	5.00
45 Michael Matolice 3.00	85 Іван Апутьський	130 Trochym Malnick	2.00
45 Константин Шпикун 10.00	92 Gabriel Pelech	131 Mike Rasok	5.00
45 Stephan Senkow 5.00	96 Іван Лапцький	133 Василь Плякє	2.00
45 John Warwick 3.00	96 Andrew Pilipezak	133 Михайло Ковалюк	2.00
52 Ілько Процишин 5.00	96 Іван Чорний	135 Anthony Klym	2.00
52 Яків Ягодинський 1.00	99 Николай Максимчук	142 Іван Галовський	1.00
52 Д. Хрупалник 5.00	102 Онуфрій Шалапін	139 Kary Kukura	2.00
52 Василь Бурко 2.00	102 Іван Ільків	143 Іван Дулик	3.00
52 Василь Грибик 2.00	102 Dmytro Pidaadny	143 Theodore Esawaliuk	2.00
53 Онуфрій Микитюк 5.00	102 Kuzma Sila	146 Ілько Бойко	3.00
53 Михайло Усик 2.00	102 Сеняко Бігановський	147 Дмитро Мороз	2.00
56 Петро Вітенюк 2.00	102 Йосиф Сенчина	152 Михайло Шумейко	5.00
56 John Helak 2.00	105 Стефан Крайник	152 Theodore Hladky	2.00
57 Joseph Ropitaky 3.00		155 Лука Цинтор	2.00
57 Петро Ракочий 5.00		155 Іван Добрянський	10.00
57 Bartolomej Zmud 2.00		155 Michael Haniewicz	3.00
58 Даман Матвів 2.00		Стефан Ворона	2.00
58 George Sango 2.00		155 Joseph Andrewshetaki	2.00
58 Ben Miller (Топольницький) 3.00		S. Walack, передплатник	2.00
59 Юрій Демчук 2.00		156 Даміла Якимєс	3.00
59 Йосиф Воак 5.00		159 Hryhory Swialak	2.00
59 Стефан Пушинський 2.00		159 Joseph Herman	2.00

Адміністрація „Свободи“

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ ОБ'ЄДНАНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАШО-НАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЬО ЙОРКУ

в неділю, 24. листопада (Sun. Nov. 24, 1946, 7:30 P. M.)

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

у STUYVESANT HIGH SCHOOL AUDITORIUM, East 15th Street

Between 2nd & 1st Avenues, New York City

ПОЧАТОК У ГОД. 7:30 ВВЕЧІР

ВСТУП по \$1.00 і 75 цт.

Програму оголоситься у свій час. Прохаеться інші товариства пам'ятати про цю дату і не заповідати своїх імпрес.

Об'єднаний Комітет.

ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК І МУШИН—WANT ADS
Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0522

ПОТРІБНО МУЖЧИН
БЕНЧ МОЛДЕРІВ
мусять бути з досвідом
НАВМІЩА ПЛАТІЯ ПЛОС ОВЕРТ.
Приходять приготувати до праці
Добрі роб. умови. Пост. праця.
ROHM & SONS FOUNDRY CO.
Michigan Ave., Kenilworth, N. J.
Roselle 4-7100

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН
Операторок
одною і двома ілами
добра платня
Beauty Bra Co.
227 High St., Newark, N. J.

ДІВЧАТ
з досвідом і без досвіду
працювати в асній,
приемній пластичній фабриці.
постійна, легка праця
знамениті робітничі умови.
ACRYLITE PRODUCTS INC.
1545 INWOOD AVE., BRONX, N. Y.

РОБІТНИЦЬ ДО ПРАЛІН
досвід не потрібний, приемле робота,
музика, платня відмінні.
LACKAWANNA LAUNDRY SUPPLY
1208 Summit Avenue,
Jersey City, N. J.

КРАВЦЯ
з досв. на жіночі пальта і убрания
ДОБРА ПЛАТНЯ
FREDERICK'S GOWNS
495 Bloomfield Ave.,
MONTCLAIR, N. J.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ДО ЖІНОЧОГО СВІТУ

(Надіслане з Європи).

Що з ним сталося далі? Що діється з арештованими на Заході? Судять і їх, правда?

Але у СССР суди є тільки для показових, штучно аранжованих монстр процесів. Мільйони арештованих зникають без суду і слідства, без доказу вини. Що значить зникають? У тюрмах, на муках у страшних концтаборах у безмежній Сибірі на безводних степах, на каторгах в копальнях на лісорубці у Тайзі.

Мій чоловік зник. Як безліч жінок і я стала ходити до прокураторів, до НКВД, до тюрм. Шукати, просити, благати. Спершу приносили пакунки, випитували, списували зізнання. Потім відмовились приймати, заявили, що такого немає у них і нічого про нього не знають.

Звичайна доля мільйонів со-ветських громадян.

Дивуєтесь спокоеві з яким це пишу? Знаєте, усі радянські жінки такі спокійні. Вони не плачуть, не нарікають, не по-биваються. Вони працюють далі з тривогою дивляться на рештку своєї родини. Бо коли зникне один з них, мусять зги-нути всі: за батька — сини, за-ти, вуйки. Смерть і загибля стоїть над цією родиною, на-віть над братами, сестрами, кузинами. Тож нічого плакати. Завтра і їх не стане, завтра зникнуть усі.

З тривогою і я дивилась на моїх синів, на моїх вуйків.

Від того дні стають страшні, кожні кроки приводять ваше серце до биття, кожна поява незнамого чоловіка відбирає вам рівновагу духа. День є тривогою, ніч є мукою дожи-дання.

Від того ви потім стаєте та-кі спокійні, матері і дружини советських громадян.

Одного з таких днів прий-шла вістка: мого найстаршого сина, оцього Романа, адвоката, що боронив комуністів у про-цесах і що мав шрам від шаб-лі поліцейської — його ареш-тували. Мав дві провини: був теж соцдемократом та ще й адвокатом. Майже усіх адво-катів винищили, без різниці. Усіх судили. Це, мовляв, воро-ги народу. Вони мовляв слу-жили державі і заступали її інтереси, а не трудящих. Так зникли усі відомі юристи на-шого краю. Після року пошу-кувань і старань дружина його дістала вістку, що його пе-ревізено до Києва, там судже-но і засуджено на вісім літ ка-торги. Людину, що жила в чужій державі і у ній боролась за добро робітників. Що су-проти нових панів не мала ні-якої провини. Що могла з ко-ристю працювати для них і свого народу.

Але була українцем і щирим соціалдемократом.

Чи ж живе він ще досі у безвістях, мій Роман, мій первородний? Мій син незрі-ваний.

Але у мене було ще два си-ни і я дрожала за їхню долю і тому окрім свіжих зморщок і нового ще і ще сивого во-лосся нічого не зраджувало того, що діялось зі мною. Я ставилась до себе невістку з

Платне політичне оголошення

**"NO MEAT, NO SUGAR, NO FATS, NO SOAPS
HOW MUCH LONGER WILL WE BE THE GOATS?"**

AMERICANS ON GUARD!

For 13 years a subservient Democratic majority in Congress has abdicated its position as the legislative protector of the people, betrayed the citizens whom they were supposed to represent and permitted a government by executive order and bureaucracy dictated by radicals and left-wingers.

Fourteen months after the end of the war America finds its dinner table bare, no lumber, no shirts, no shorts, just domestic and industrial chaos.

Today Democrat candidates backed and financed by Communists, com-munist dominated Political Action Committees and other left wingers are asking Americans to return them to Congress to create more chaos, bungling, regimentation, deficit spending and radicalism.

WHAT THE DEMOCRATS PROMISE

Oct. 4—New York Herald Tribune: "Truman Warns of Depression Possibly in 1947. Shares Inflation Fear Shown in Steelman Report."

Oct. 26—President Truman said: "There will be a substantial improvement in the most situation in the early fall."

Oct. 3—Dr. John R. Steelman, Stabilization Director, with President Truman concurring: "The most shortage will get worse rather than better this winter."

Oct. 3—Steelman report: "Clothing—Prices of cotton textiles may soon get indications that the inflation threat has subsided."

Oct. 3—Steelman report: "Clothing—Prices of cotton textiles may soon 'get out of reach of the average consumer'. Another 10 percent boost on clothing before the end of the year."

Oct. 3—Steelman report: "Farmers must continue high production to forestall inflation, but farm output may have to be regulated later if prices begin to drop." (Remember Henry Wallace killing off 6 mil-lion little pigs and plowing under wheat and other crops. Must we have it again?)

REPUBLICAN PROMISES

A 20 percent reduction in your income tax for 1947.

Removal of decontrols by O.P.A. that keep meat from the working man and necessary commodities from the housewife.

To establish a government free from radical dictation, and conducted on an honest economical basis for all the people.

A return to the American way of life.

YOUR ROAD IS CLEARLY MARKED.

Vote Straight Republican
Tuesday, November 5, 1946
UKRAINIAN Division—Republican State Committee.

Від адміністрації "СВОБОДИ"

Прохаймо читачів "Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адмі-ністрації "Свободи", 10 ц. треба доконче залучити на по-криття вироблення нової металевий пилки.

Ім'я й прізвище _____ Ч. від _____
Стара адреса _____
Нова адреса _____

"201 українських Народних Пісень"

Це збірник найкращих наших народних пісень на-піано з словами. Ціна примірника в звичайній оправі \$2.00. Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1467. Нова небезпека.

STRAIGHT INTO THE SNARLING FACES FLEW THE RELEASED LION—

THEN TARZAN RACED FOR THE STAIRS!

ONLY TO BE CON-FRONTED WEAPON-LESS BY BANTU'S THWARTED FOE!

KNOCKING THEM INTO A TANGLED HEAP!

Випущений з розмахом лев упав просто в пащі інших роз-лючених звірів...

і притолочив їх своїм масо-вим тілом.

Аж тоді Тарзан кинувся на-сходи!

І то хіба на те, щоб стріну-тись без ніякої зброї з прогна-ним ворогом-Банту.

ЖАРТИ
Заради недостачі.
Подорожний, всидючи до омнібуса, каже до візника: — Прикро мені сказати, що не маю нікля й тому даю пятаку.
— Не журіться, добродію, негайно відстанете 99 ніклів.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
ОЛІФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила в Методі, вік 86, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. жовтня, зараз по-відправи, де звичайно. Хто з членів хотів би мати подвійне забезпе-чення, нехай принесе свою грамоту на ці збори. — За уряд: Г. Костин, предс.; П. Саламоха, кас і скар.

НАЙСТАВНІ, ФІЛА, ПА. — Повідо-мляємо, що збори Бр. св. Володимирів, вік 105, відбудуться в неділю, 20. жовтня, в годині 3. пополудні, в та-р. Укр. Громади, 2051 Ровен ул. На зборах буде прийнято гол. рада О-леся Шторина і організатор А. Ма-лашук. — О. Волчек, предс.; Д. Сла-болян, фін. секр.; С. Сабодян, рек. секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Meeting of the Taras Shevchenko Society, Branch 289, will be held Sunday, Oct. 20, at 3:00 P.M., at the Ukrainian Hall on Dix Street. All members are asked to attend this meeting as there are many questions which must be settled before the end of this year. — S. Holowka, Pres.; J. Yanus, Treas.; Wm. B. Hussar, Sec.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михайла, вік 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. жовтня, в го-дині 1. пополудні, 803 Фронт ул., в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо досить важні справи до пологожен-ня. Пригадуємо членам платити свої вкладки на час. Достовірні члени, мо-ли не заплатають своїх вкладок най-далше до 25. с. м. будуть суспен-довані. — За уряд: В. Раконич, пр.; І. Рудаківч, кас.; І. Федорак, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Дмитрія, вік 288, відбудуться в не-ділю, 20. жовтня, в годині 1. попо-лудні. Уряд просить членів явитись на ці збори. Достовірні члени мають заплатити свою належність, бо і-накше будуть суспендовані. За уряд: В. Могильський, предс.; Д. Му-

ВУНСАКЕТ, Р. АР. — Квартальні збори Тов. Запорожжя, вік 206, відбудуться в неділю, 20. жовтня, в годині 1. пополудні, 74 Геріс-Еве., в 2. годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до пологожен-ня; також будуть звіти уряду і кон-тролі за третім кварталом. Вислухайте своїх дітей члени У. Н. Союзу. — І. Околіта, предс.; І. Яковський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Триквар-тальні збори Тов. Зал. Січ, вік 234, відбудуться в суботу, 19. жовтня, в го-дині 7:30 вечір, в селі У. Н. Лоуу 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на час, бо є важні справи, як справа балю, що має від-бутись в листопаді. Буде тако ж фі-нальний звіт за третій квартал. — М. Сташка, шпелас.; І. Плат, кас.; С. Могильський, секр.

ДЖЕРІ СІТІ, Н. ДЖ. — Повідо-мляємо, що збори Тов. Укр. Січ, вік 170, відбудуться в неділю, 20. жов-тня, в годині 6. вечір, в У. Н. Лоуу 181-183 Фай ул. Обов'язком кожного члена є прийти і зарплатити свої мі-сячні вкладки та старатись привести нового члена. — За уряд: О. Логін, предс.; М. Фурка, кас.; І. Грабар, секр.

ПОШУКУЮТЬ
ГВРІЛ БУТОВСЬКИЙ шукає своїх крадів ЗЕЛІНСЬКИХ, що по-ходять з Хмільна, повіт Радехів, пер-ше був Бродів. Вони мали жити в селі Ню Юри або Ню Джерзі. Поеати: 202-4

Н. BUTOWSKY,
706 W. 116 PL., Chicago 28, Ill.

ЦЬОК ВАСИЛЬ
з села Пална, повіт Горлиць, пошу-кує свійого вуйка

ПЕТРА ГЛІВУ
який має перебувати у місті Ню Юри, Н. Р. Хто би знав про нього, хай голоситься на адресу:

ЦЬОК WASYL
Ukrainian Camp No. 1,
in Rimini, Italy,
або на адресу:

PETER GLIWA,
284 Beach St., Bridgeport, Conn.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ
Повідомляється тих, що пи-тади за Українсько-Італій-ським Словником, зладженим Е. Ошакським, що надійшло до книгарні "Свободи" кілька примірників, які можна купи-ти. Словар має 1741 сторін малої вісімки.

КОСІФ БУКАТА
— Малює
ЦЕРКОВИ І НАРОДНІ ОБРАЗИ
Виробляє ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ І Т. П.
у власній робітні:
JOSEPH BUKATA
417 CHILTON ST.,
ELIZABETH, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Повідомляємо покупців Сур-ми, що в святих пачках є: мак, мід, гриби, кути, ори-хи і календар на рік 1947. Пачки вже готові і розси-лаємо. Ціна лише \$5.95.
Як хочете святкувати разом з родиною різдвяні свята по старо-давній звичай, замовте собі па-чку Сурми. (Того року у нас не-має, ми румино, що стане до свят). Замовлення разом з Моней Орде-ром, посилайте на адресу:
SURMA
11 E. 7th St., NEW YORK 3, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
401 SPRINGFIELD AVENUE,
IRVINGTON, N. J.
Phone: CLear 3-9990

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ШАДІТЬ дено з вашого забезпечення.
Мя укладуємо про-красні ЦІЛІНІ \$150.00
У випадку смутку в родині кляте
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарадчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: PE 4-6666
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
84 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone: BRown 3-6783
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL 2-3811

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Зарядку погребови по ціні так дешево як \$150
ОБСЛУГА НАКРАПА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th St., NEW YORK CITY
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7691

ПЕТРО ПРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЮ-ІОК І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2565
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(Cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MEtro 5-5577